

Diedo nasjonála gæhttjalimij birra

2014

Æjgádiida gejn li máná 5., 8. ja 9. jahkedásen

Julevsámegiellaj

Manen nasjonála gæhhtjalime?

Nasjonála gæhhtjalime galggi vuosedit makta oahppijn li vuodulasj tjehpudagá lánhkámin ja riekknimin. Dát aj gullu ásijsa ienjiilgiela fágas.

Vuodulasj tjehpudagá li:

- *digitála tjehpudagá*
- *njálmálasj tjehpudagá*
- *buktet lánhkát*
- *buktet riekknit*
- *buktet tjállet*

Dá tjehpudagá li ájnna gájkká fágaj oahppamij ja ávdđánahttemij, ja li vuodon dasi gáktu oahppe galggi skávlán ja manjela iellemin rijbbat.

Gæhhtjalime riekknimin ja lánhkámin ælla gæhhtjalime dárogiepla, sámejiepla ja matemátiikka fágaj, ájnat li lánhkám ja riekknim vuodulasj tjehpudagá hárráj gájkká fágaj gasskasasjumijsa. Ienjiilgiela gæhhtjalime dættodi lánhkámdádjadusáv, báhkoboannudagáv ja grammátiikkav.

Skávlán galggá diedojt gæhhtjalimijs ávkástallat ietjá diedoj gáktuj oahppij birra. Gæhhtjalime bántusa galggi aneduvvat gá vuodulasj tjehpudagáj barggá ja aktelasj árvustallamin. Aktelasj árvustallama ulmme le oahppamav ávdedit ja váj máhtta áhpadimev hiebadahhtet.

Gudi galggi makkir gæhhtjalimij tjadádit?

Nasjonála gæhhtjalime galggi tjadáduvvat 5., 8. ja 9. jahkedásen vuodoskávlán. Oajvvenjuolgadussan le jut gæhhtjalime li bákkulattja gájkká oahppijda. Oahppe 5. ja 8. jahkedásen galggi gæhhtjalimij tjadádit lánhkámin, riekknimin ja ienjiilsin.

Oahppe 9. jahkedásen galggi gæhhtjalimij tjadádit lánhkámin ja riekknimin. Dá gæhhtjalime li sæmme gá 8. jahkedáse gæhhtjalime.

Oahppe 5., 8. ja 9. dásen nuortta-, oarjje- ja julevsámegiellajn vuostasjiegellan galggi tjadádit nasjonála gæhhtjalimij lánhkámin sámejieplaj. Dá oahppe galggi aj tjadádit nasjonála gæhhtjalimij riekknimin sámejieplaj.

Skávlán máhtta áhtsát oahppe gudi sierraáhpadimev jali sierra gieplaáhpadimev oadtju nasjonála gæhhtjalimijs bessi. Dá oahppe val e galga automáhtalattjat bessat. Galggá liehket tjielgas gæhhtjalime boados ij le heva ávkken oahppe oahppamij ávdđálijguovlluj.

Juska ájnegis oahppen le rievtesvuohhta bessat, de máhtta oahppe iesj jali æjgáda mierredit jus oahppe huoman galggá gæhhtjalimev tjadádit.

Makkár dahkamusájt galggi oahppe tjoavddet?

Gæhhtjalimijn li tevsta, gávva ja dahkamusá gatjálvisáj. Oahppe vásstedi rabás dahkamusájda ja válljimdahkamusájda. Rabás dahkamusájdn galggi oahppe vásstedit ietjasa bágoj jali tállaj, madin válljimdahkamusá mierkkij oahppe galggi avtav moattet vásstádusájs válljit.

Gæhhtjalime li navti dagádum jut li álkkes, gasskamuttulasj ja gassjelis dahkamusá váj hiephi oahppijda juohkka tjehpudakdásen.

Næhhttabielen www.udir.no gávnnuji buojkulvisá dahkamusájs ma aneduvvi nasjonála gæhhtjalimijn. Dánna aj gávnnuji ávdbuttjas elektrávnálasj dahkamusá ienjiilsin ja riekknimin.

Gudi oadtju gæhhtjalimij bántusij diehtet?

Oahppe ja æjgáda oadtju áhpadiddjes diehtet gá gæhhtjalime bántusa li gárvvása. Ájnegis skávláj bántusa galggi aneduvvat vuodon áhpadimev hiebadittjat. Áhpadiddijda le dagáduvvam bagádus mij tjielggi gáktu máhtti bántusij barggat.

Dássju áhpadiddje ja skávlán bessi juohkka ájnna oahppe bántusijda. Áhpadiddijn ja skávlájn li sjávodisvælggo ájnegis oahppe bántusijs.

Mij le ádá jagen 2014?

Dán jage rájes bæssá adnet ienjiils ja riekknim nasjonála gæhhtjalimij bántusij navti váj mihtti ávdđánimev ájge tjadá. Dat mierkki skávlán ja suohkan vuojnni jus oahppe bántusa ávdđáni. Váj bæssa álkkebut tjuovvolit de galggi bántusa dán jage rájes ávdđánbuvteduvvat muhtem ádá skalan Skoleportenin. Dáppe almoduvvi skávlán, suohkana, fylka ja álles lánnda bántusa. Oahppe oadtju gullat makkir dásen li dagu ávdđála.

Dát ij sámejiepla gæhhtjalimijda guoska. Dáppe bántusa ávdđán biejaduvvi gasskamærrásasj tjuorgaj milta juohkka gæhhtjalimen dagu ávdđála.

Li gus dujna gatjálvisá?

Válde aktijvuodav skávlájn jali maná mijá næhhttabielijda: www.udir.no/nasjonaleprover

Goassa galggi gæhhtjalime tjadáduvvat?

Biejvve	8. dásse	Gæhhtjalimvuohke
Gasskavahko 17.9.	Låhkåm 8. ja 9. dásen	Páhpergæhhtjalime
Gasskavahko 17.9.	Låhkåm sámegiella 8. ja 9. dásse	Páhpergæhhtjalime
15.9.–10.10.	Riekknim 8. ja 9. dásse	Elektråvnålasj gæhhtjalime
15.9.–10.10.	Ieŋŋils 8. dásse	Elektråvnålasj gæhhtjalime
Biejvve	5. dásse	Gæhhtjalimvuohke
Gasskavahko 15.10.	Låhkåm 5. dásse	Páhpergæhhtjalime
Gasskavahko 15.10.	Låhkåm sámegiella 5. dásse	Páhpergæhhtjalime
13.–25.10.	Riekknim 5. dásse	Elektråvnålasj gæhhtjalime
13.–25.10.	Ieŋŋils 5. dásse	Elektråvnålasj gæhhtjalime

Gæhhtjalimájgge le 90 minuhta låhkåmin ja riekknimijn, madin gæhhtjalimájgge ieŋŋilsin le 60 minuhta.

Telefávná 23 30 12 00
www.udir.no